

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna si hrají na nakupování

Cíl lekce: nakupování; slovesa nakupovat, brát, platit

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: nakupuji; platím; vezmu; vezmeš; supermarket; co; krásný

Větné konstrukce: Co si přejete?

Návrh her a aktivit:

Video – Mína a Týna si hrají na nakupování

Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

A - hoj a - hoj vy-sko-čí-me (skok), a - hoj teď se za-to-čí-me (otočka),

5
a - hoj a - hoj za-tle-ská-me (tlesk), a - hoj teď se po-zdra-ví-me: AHOJ!

Těžší varianta

Dobrý den

Zuzana Nováková

Do - brý den sí po - pře - je - me, a - hoj a - hoj zvo - lá - me,

úklona zamávání

5
če - šti - nu si u - ži - je - me, když ne - ví - me tak se zep - tá - me.

vztyčené palce (thumbs up) pokrčení ramenou úsměv

Hlavní činnost

- **Na kočku a myš** – Pohybová hra:

Cílem aktivity je rozhýbání se a zopakování sloves mít a pomáhat. Pro lepší soustředěnost dětí je vhodné zařazovat do výuky pohybové hry. Hru je vhodnější zařadit na začátek lekce.

- Hra probíhá stejně jako hra na Mrazíka, místo Mrazíka chytá kočka (jedno určené dítě), kočka při každém chycení musí říci „mám“, kdo je chycený, sedne si do dřepu. Chyceného vysvobodí dítě, které jej chytí za ruce a řekne mu: „Pomáhám.“ Po uplynutí vhodné doby učitel vystřídá kočku.

- **Aerobik** – Tělovýchovná chvílka:

Cílem aktivity je rozhýbání se a zábavné podání jednoduchých povelů. Děti napodobují učitele, který cviky doplňuje komentářem.

- Učitel pustí dětem rytmickou hudbu přes audio zařízení. Vhodná je hudba beze slov, protože učitel bude dětem zadávat pokyny při jejím poslechu. Hudba musí být dostatečně rychlá a zároveň pro děti zajímavá (např. písně z hudebního žánru electro swing). Děti stojí s rozestupy ve třídě a učitel předvádí. Jednotlivé cviky záleží na představitosti učitele. Učitel každý cvik komentuje. Uvádíme alespoň některé (již při této aktivitě vyzkoušené) cviky a jejich komentáře:

- kroky vzad a vpřed: „dozadu – dopředu“
- úkrok stranou: např. „ke stěně – k oknu“
- tlesknutí nad hlavou: „tlesk“
- do dřepu: „dřep“
- výskok: „skok“

Učitel může aktivitu zakončit společným během po třídě (opět různé styly).

- **Schovaný pes** – Opakování, seznámení se slovy „vzít“ a „co“:

Cílem aktivity je seznámit děti se slovesem vzít a vztažným zájmenem co, zopakovat s nimi slovní zásobu. Učitel si připraví šest karet s obrázky slovní zásoby a šest listů papíru (větších než karty) s nadepsanými číslicemi 1–6.

- Učitel položí šest karet obrázkem vzhůru doprostřed kruhu. Šest listů papíru s číslicemi má učitel položených v řadě. Učitel vyzve první dítě: „Vezmi psa a dej ho pod číslo jedna.“ Následuje schování zbylých pěti karet stejným způsobem. Když jsou všechny obrázky schované, ptá se učitel dětí, které ještě nebyly na řadě: „Co je pod číslem jedna?“ atd.

- **Nakupování** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je seznámit se s novou slovní zásobou. Učitel si připraví obchod – lavičku/lavici, na kterou položí karty nebo hračky předmětů, jejichž názvy již děti umí vyslovit. Poté si učitel připraví několik nákupních seznamů (kartičky s namalovanými 2–3 věcmi a jejich napsaným počtem – např. 2× mléko, 1× ryba, 3× dopis) a hrací peníze. Vhodná je také kasa a nákupní košíky.

- „Budeme hrát na nakupování,“ oznámí dětem učitel. Prvním prodavačem je učitel. Několika dětem rozdá nákupní seznamy a peníze. Když přijde zákazník k prodavači, ptá se prodavač: „Co si přejete?“ Dítě musí vyjmenovat věci na nákupním seznamu. Poté, co mu je prodavač předá, ptá se prodavač: „Platíš?“ – „Platím,“ odpovídá dítě. „Budou to tři koruny.“ Po několika zákaznících předá učitel svou roli prodavače schopnému dítěti a sám jde kontrolovat, co děti nakoupily. „Co jsi nakoupil?“ ptá se prodavač dítěte a dítě mu jmenuje položky v nákupním košíku. „Výborně,“ chválí učitel dítě.

- **Kvarteto** – opakování:

Cílem hry je zopakovat sloveso mám/nemám. Učitel si připraví karty na kvarteto – pět čtveřic (1–4 kočky, 1–4 psy, 1–4 myši, 1–4 koně, 1–4 ryby).

- Kvarteto hrajeme podle pravidel hry Kvarteto, děti se musí soupeřů doptávat: „Máš dvě ryby?“ a druhé dítě odpovídá: „Mám dvě ryby,“ a kartu se dvěma rybami předává.

- **Houba, kámen** – Sluchové rozlišování – výslovnost:

Cílem aktivity je rozlišit sluchově rozdíl mezi dvojicemi souhlásek (r-ř, d-d', s-š, c-č, n-ň, t-ť, z-ž). Učitel si připraví karty s obrázky probrané slovní zásoby, houby na nádobí a kámen.

- Nejprve učitel dětem ukáže rozdíl mezi souhláskami D a Ď – při vyslovení D drží učitel kámen, při vyslovení Ď mačká houbu. Poté nechá děti, aby si také houbu a kámen zkusily zmáčkнуть. Poté má houbu a kámen vždy jedno dítě a učitel mu uloží k porovnání dvě souhlásky. Když děti úkol bez problémů zvládají (přiřadí souhlásku k houbě nebo ke kameni), může učitel postupně předkládat dětem slova ze známé slovní zásoby. Pomocí dynamiky (hlasitosti) zdůrazní dětem, kterou souhlásku ze slova mají přiřadit k houbě nebo kameni: kuŇ = houba, PoliciSta = kámen.

- **Ztratil jsem se** – Dramatizace, opakování:

Cílem aktivity je zopakovat slovní zásobu, umět policistovi odpovědět na důležité otázky, ukázat dětem, že jim policista může pomoci. Učitel má u sebe rekvizitu, která naznačuje, že je policista.

- Učitel vybere jedno dítě, které s ním zahraje divadlo. Dítě si stoupne mimo

ostatní děti a učitel mu předvede, že má předstírat pláč. Poté učitel k dítěti přijde a pokládá mu otázky:

- „Jak se jmenuješ?“
- „Kolik je ti let?“
- „Jaká je tvá adresa?“

Učitel si všechny informace zapisuje, poté dítě pohladí, chytí ho za ruku a odvede k ostatním dětem. Dítěti zatleská. Situace se střídá s několika dalšími dětmi. Poté učitel vysvětlí dětem význam spojení „ztratil jsem se“. Další dítě předstírá pláč, učitel hraje policistu, ale dělá, že dítě nevidí. Dítě (pro první kolo vybere učitel někoho, o kom ví, že těžší roli zvládne) přijde k policistovi a hlásí: „Ztratil jsem se.“ Poté mu učitel pokládá stejné otázky jako v první variantě hry.

- **Po hmatu** – Opakování:

Cílem aktivity je zopakovat si danou slovní zásobu a poznat předměty pomocí hmatu. Učitel si připraví šátek, kterým bude dětem postupně zavazovat oči.

- Učitel vždy zaváže dítěti oči a do ruky mu vloží jablko, krabici od mléka, bonbón, atrapy koláče, sušenky, vajíčka. Dítě musí poslepu uhodnout, co drží v ruce. Pro legraci může učitel jednomu dítěti vložit do ruky hračku koně.

Pracovní list

- **Co jsem koupil**

Učitel dětem diktuje, kolik čeho nakoupil. Děti mají za úkol zakroužkovat na pracovním listě správný počet předmětů.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: listy papíru nadepsané číslicemi 1–6; karty se slovní zásobou; policejní rekvizita; kvarteto; houba na nádobí; kámen; pracovní listy; atrapy jídla; hrací peníze; kasa; nákupní košík; hračky nakupovaných předmětů; audiopřehrávač.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) [CC BY-NC 4.0]. Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>].

